

Birgir Danielsen ikki heilt givin enn:

Næsta uppgávan at fáa Føroyar uppí EF

-Heildarloysnin er rótin til okkara trupulleikar. -Tjóðskaparrørslan er tað mest afturhaldandi elementíð í samfelagnum. -Nýggju fiskasølnar heingja seg í reyvina á Føroya Fiskasølu. -Politikkararnir sleppa alt ov bíliga frá skeivum avgerðum.

-Eg skal ikki berast út ella leiðast um hurðina á Fiskasøluni. Tað lá í loftinum, at eg fór at gevast, tá ið vit søktu varastjóran fyri stívlaga einum ári síðani, segði Birgir Danielsen á tíðindafundi fyrr í hesi viku, tá fjölmiðlarnir flugu at vita, at Nils Sørensen var settur í starv sum varastjóri á Fiskasøluni.

Birgir Danielsen er kortini ikki heilt givin enn, hóast hann fer frá stjórn stjórn aftaná 21 ár á Fiskasøluni, har hann tey flestu árin hevur hann arbeitt "í døgndrift", sum hann málbar seg á fundinum.

EF-spurningar

Hvønn leiklut fær Birgir Danielsen á Føroya Fiskasølu, tá ið hann leggur frá sær sum stjórn 1. jan. 1991?

-Eg fari at luta á nevndararbeiði, arbeiða við fígging og EF-spurningum. Eg fari bert at arbeiða hálva tíð og fari at avmarka mín innsats munda, samstundis sum eg fái tíð at arbeiða nógv meira við mínum egna áhugamálum, skriva meira í blóðini og gera nakað við at fáa Føroyar uppí EF.

-Okkurt má henda, vit kunnu ikki bara halda fram á somu kós. Vit kunnu t.d. spyrja okkum sjálvi, hví EF hevur ta stóðu til okkara, felagskapurin hevur. Er kanska okkurt galið hjá okkum? Er okkurt hjá okkum, sum teir ikki kunnu góðtaka?

Spennandi men strevið

Birgir sigur, at hann hevur fyrireikað fráfaringsina í 2-3 ár og tað kendist sera væl at gevast nú.

-Arbeiðið hevur verið sera spennandi men eisini ógvuliga hart og krevjandi. Ein tann størsta avbjóðingin var umleggjingin av tjarfiskskapinum til nærlæiðir. Tað størsta

vónbrotið var Ráfiskalógin í 1975, tann sonevnda heildarloysnin.

Heildarloysnin

-Heildarloysnin er tann veruliga rótin til allar teir trupulleikar, vit hava at stríðast við í dag. Í einari handavending vóru allar tær mest grundleggjandi marknaðarmekanismurnar í samfelagnum settar úr funktión. Nú siggja vit avleiðingar av hesum: ein sjúkan og sorlaðan samfelagsbúskap. Vit royndu at beina tað á rætta kós við at leggja fram upplýsingar um, hvat fór at henda samfelagnum framyvir, og gongdin nágreiniliga hevur fylgt okkara forsoyn, men töluni blivu bara nógv størri. Alt var grundað uppá falskar nøgdir og falskar vónir. Nú eru vit um at gera somu mistøkini aftur við fiskivinnuupprittinum.

Politikkur

Vit spurdu Birgir, um hann hevði ætlanir um at fara uppí politikk.

-Eg hoyri ikki heima í politikki og havi ongar ætlanir um at fara uppí politikk. Eg eri ov konstantur og havi ov skarpar kantar til tilíkt arbeiði. Hetta arbeiði kunnu neyðsemju- og undanfærslu serfrøðingarnir eiga

Nýggjar fiskasølnar

Føroya Fiskasøla hevur seinastu árin fingið kapping frá øðrum fyrirkøsum, lutvíst mannaðum við fyrrverandi starvsfólku á Fiskasøluni. Birgir hevði ikki tað stóra álitið á hesum sølu-fyrirkøsum

-Um nýggju fiskasølnar komu við onkrum nýggjum hevði tað verið gott, og tað verður ikki gott fyrr enn tað hendir. Tað er lítið poeng at heingja seg í reyvina á Føroya Fiskasølu, viðvíkjandi produktum, framleiðslumening, søluháttum o.s.f. Koma teir við

onkrum nýggjum verður tað spennandi.

-Vit hava sjálvir geri ymiskt við nýggjum produktum í konsument-pakkningum, men tað tekur tíð at fáa hetta upp at standa. Vit hava fyrst og fremst roynt at skapað álit millum okkara kundar. Vit hava havt stóra gleði av Faroe Seafood í Grimsby, sem bert selur retail-vörur, og eg haldi, at har eru vit á góðari leið.

Opið orðaskifti

-Tann politiska kós in má broytast, vit mugu hyggja okkum sjálvi í eyguni, viðurkenna hvør sjúkan er. Fjölmiðlarnir mugu elva til sakligt, opið og erligt orðaskifti. Hetta er meira neyðugt nú enn nakrantíð fyrr. Men vit nokta at stilla diagnosuna og halda fram við at mala sum hundur um heitan greyt. Ístaðin fyri at seta almennu útreiðslurnar í samband við

útlutningsvirðið hava vit farið í holt við fullkomiliga sinnissjúk projekt, berghol í Kalsoy, Kunoy og Sumba, ein undirsjóartunnil, sum nú er skotin út nøkur ár, men skuldi verið skotin út í minsta lagi 100 ár. Okkara fløgur fara fyrri skeyti, vit hava mist nógv ar milliárdir, tí vit hava ikki prioriterað rætt, og nú hava vit ikki nakrar pengar eftir til fløgur.

Ávaringar

-Í heili 11 ár ávaraði Ráðgevandi nevndin í eini frágreiðingini fyrri og aðrari eftir mótvægis tí skeivu gongdini, men tað er ikki fyrr enn nú at vit vakna, og veruleikin er tann, at vit eru ikki heilt vaknaði enn, sigur Birgir, sum heldur at vallógin má tillagast heildarsamfelagnum.

-Vallógin er soleiðis skipað nú, at hon fremur lokala áhugamálini, og tá er úti við vanligum skili og víti.

Útvalnað avtala

-Vit fáa onga frihandilsavtalu við, bert eina útvalnað avtalu og hetta haldi eg vit hava fingið greitt at vita. Trupulleikin er tann, at vit eru so trek at fara til kjarnuna og spyrja hvat tað verulega vandamálið er hjá okkum. Vit fáa ikki nógv opið orðaskifti og politikararnir verða ikki konfronteraðir og sleppa ov bíliga frá sínum avgerðum. Um vit t.d. ikki longu nú byrja at fyrireika okkum til eina europiska monetera eind, kann støðan seinni gerast heilt akút.

Kappingarføri

-Kappingarførið er eitt lykilað og gerst meiri og meiri umráðandi. Hetta er loysunarorðið allastaðni í øllum framkomnum samfeløgum. Vit verða kappingarfør, tá ið vit byrja at geva meiri virði og góðsku fyrri pengarnar. Gera vit einki við hetta, koma vit til kort, antin vit eru uttanfyri EF ella innanfyri. Eg saknaði hetta í heildarloysnini og eg sakni tað í fiskivinnuupprittinum. Okkara størsta vandamál yvirfyri EF er vantandi kappingarføri.

Tjóðskaparrørslan

-Allar tjóðir royna at fáa fatur á fremmandi kapitali. Tað hevði verið sera kærkomið um fremmandi høvdu viljað gjørt fløgur í Føroyum og tilføra okkum arbeiði, pengar og vitan. Vit hava ikki fløgupengar sjálvi, teir eru farnir fyrri skeyti. Óttan fyri útlendingum finnur ein í avbyrgdum samfeløgum. Hetta hevur okkur at gera við tjóðarskapar- og sameikakenslu. Vit finna hesi eyðkennini í avskornum samfeløgum, enn tá í Skotlandi, Íslandi, Noreg og Kanada. Tað verður neyðugt fyrri okkum, at endurskoða og tillaga hesar kenslur nýggjum

rørslum.

-Tjóðskaparrørslan er kanska tað mest konservativa elementíð í samfelagnum. Tað má bera til, at tillaga tjóðskaparkenslurnar nýggjum tíðum. Vit liva jú ikki í 1888

men í 1990. Vit mugu læra okkum at dyrka tjóðskaparrørsluna á nýggjar hátt, segði Birgir Danielsen at enda á tíðindafundinum.

etj.-

VALUTAKURSIR

		14.9	Ultimo síðsta mán.
USA	Dollari	598,50	615,00
Bretland	Pund	1129,25	1133,80
V-Týskland	Markur	381,47	381,23
Svøríki	Króna	104,03	104,60
Noreg	Króna	98,71	98,96
Frakland	Frankur	113,95	113,74
Belgia	Frankur	18,560	18,522
Sveits	Frankur	458,80	450,75
Holland	Gyllin	338,53	338,18
Italia	Liri	0,5117	0,5206
Finnland	Markur	162,30	162,65
Island	Króna	10,70	10,65
Eysturriki	Skillingur	54,220	54,190
Spania	Pesetas	6,073	6,190
Portugal	Escudos	4,3130	4,3300
Kanada	Dollari	515,75	534,10
Japan	Yen	4,3740	4,1445
Írland	Pund	1024,00	1022,50
Grikkaland	Drakmur	3,9400	3,8900

Kelda: Føroya Sparikassi